

Verbas da autora

Ánxeles Penas

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

PENAS, ÁNXELES (2012 [1992]). “Verbas da autora”. En *O santuario intocable*. Barcelona: Sotelo Blanco Edicións, colección Leliadoura: 11-13. Reedición en *poesiagalega.org*. *Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*. <<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/1830>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

PENAS, ÁNXELES (1992). “Verbas da autora”. En *O santuario intocable*. Barcelona: Sotelo Blanco Edicións, colección Leliadoura: 11-13.

* Edición dispoñíbel desde o 16 de febreiro de 2012 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

VERBAS DA AUTORA

A xestión do libro O santuario intocable foi precedido de dúas estrañas experiencias psíquicas: a primeira sucedeme nun soño no que puíden ler nidiamente, do principio ao remate, un libro de poesía que tiña como autora a unha anónima poeta de Mondoñedo. Como é dado supor, cando espertei —e para a miña desdita— non lembraba ren. A segunda experiencia foi unha mensaxe dictada nun entresoño por unha voz como de lonxe que me dicía: «Fun nado no ano 33 da dominación de Acquafalium, no zoronelo (sic) do vento.»

A mensaxe —en principio escura— pode cecais ser lida en clave arquetípica: a «dominación de Acquafalium» poderían ser as «augas orixinais ou caóticas», as «augas nai», das que xorde toda imago e polo tanto, tamén, toda imago poética, que —ao ser fecundadas polo fálico (o fogo)— dan lugar á creación («nacín no ano 33»). O fálico sería tamén a palabra, o Verbo creador que se espalla no vento (ese eufónico e onomatopéico «zoronelo», que non sei si existe nalgunha lingua). Aínda hai aquí outros arcanos, como o do número 33, que se prestaría para argallar cabalísticas, mais, por abreviar, todos sabemos que o 3 é o número das tres forzas que rexen toda creación: pai, nai, fillo; positivo, negativo, neutro, etc; é o número da Divina comedia.

Despois destas mensaxes sentín o pulo indomable de escribir e, no tempo récord de dous días do mes de abril de 1.986, naceu O santuario intocable.

Non podería asegurar que sexa un libro mediúmnic (aínda que ben ollado, toda escritura poética ten moito de iluminación); mais, sexa o que sexa, non quixen modificar, por prexuízos de modernidade ou de perfección, nin unha soia liña do escrito. Sei que hai nestos poemas algo de anticipador (como xa me ten ocorrido con outros escritos) de certas experiencias que tería, a partir de outubro

de 1.986 e que transformaron, en moitos aspectos, a miña maneira de pensar e de ser.

A xénese do segundo libro aquí incluído: *Rocambola náufraga* xa foi un acto de recreación dalgúns puntos do primeiro libro, que duraría case un mes. Aínda que este segundo «fillo» era como un xémeo do primeiro, as «augas matriciais ou caóticas» puxéronse a xestar pola súa conta novas imago, esas «vodas do ceo co inferno», mítica representación da loita luz-tebras; nesta polaridade anímica atopábase, sen dúbida, loitando a miña propia psique.

Si cecais a presenza do «infernál» ou da *Raíña Moura* da noite, da *Nai-caos*, *Proserpina*, é meirande que a presenza da luz, quero deixar ben sentado que eso non supón un xuízo de valor, senón, simplemente, a humilde aceptación (como sinala Jung) de que a nosa psique individual e colectiva: a do home de Occidente, aínda está en farrapos ou é unha máscara enganosa, un remedo choqueiro do verdadeiro rostro.

Non me atrevería, pois, a afirmar que escribín auténtica poesía, no sentido do claro, do apolíneo, do solar; senón máis ben unha creación para esconxurar «demos». Quédame o consolo —salvando, claro, as distancias de talento— de que tamén o fixeron Dante, Blake e Baudelaire.

En relación cos meus dous libros precedentes en castelán, posiblemente sexa este do *Santuario*... a resolución natural do estado anímico que os xestou. Con los pies en la frontera e Ya soy para tu muerte agoiraban o camiño cara á situación límite e a morte anunciada dunha etapa do propio eu, que agora topou co *Arcano*: o santuario intocable. Detrás acena a chamada da *Esfinx* tebana a continuar cos «traballos» de anagnórise. E, nesa ineludible chamada, está a infancia perdida, a inocencia perdida; a tortura de vinte anos de «autodesterro» polo mundo dos adultos, a separatividade e a anguria existencial, que en *Rocambola*... abranguería a humanidade, en xeral, especialmente aos máis desposuídos. O título naceu, por azar, dun cruce entre a xogada chamada *carambola* e o nome dun rapaz coruñés, «*Rocamble*», que apareceu asasinado, polas datas nas que escribín o libro. A súa historia de marxinação e crime espertou en

min a piedade por aquela criatura, que foi, tal vez, un famento de amor, como tantos xoves que delinquen. Lembreime tamén da película de Rossellini: Rocco e os seus irmáns e do neno «crucificado» de Mamma Roma, de Passolini. A vida é, ás veces, esa crúa «xogada» —de antemán perdida— e eso é o que quixen reflexar. Todos os «Rocamboles» do mundo forman parte desa parte escura, infernal, que nós mesmos xeramos, e a miña obra quere ser un alegato —expressionista «pese a»— que aposta pola luz.

O conxunto dos dous libros quedou rematado, tal como está, o día 23 de abril de 1.986.